

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

אחרון של פסח - כ"ו ניסן

שהמשך דסעודת משיח בהתוועדות זו יהי' ביחד עם משיח צדקנו
לא להתבייש לרקוד ברחובות על הניסים הגלויים

שיחות קודש

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

מאה ושבע עשרה שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מוקדש להתגלותו המיידית לעיני בשר של
כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח שליט"א
למטה מעשרה טפחים ומתוך חיים נצחיים
ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו תיכף ומיד ממש

*
לזכות

החיילת ב"צבאות ה" מרים זלאטא תחי'
ליום הולדתה השני, ביום ז"ך ניסן ה'תשע"ט
ולזכות אחי'
חיילי "צבאות השם" משה זאב נחום יוסף שיחי

*
נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' לוי יצחק וזוגתו מרת שיינא שיחי בנימינסון
ולזכות זקניהם
הרה"ת ר' ירחמיאל וזוגתו מרת פייגא חנה שיחי בנימינסון
הרה"ת ר' שלום וזוגתו מרת לאה שיחי פערל
* * *

לזכות

הרה"ח הרה"ת ר' יצחק הכהן שיחי ארנאלד,
ליום הולדתו, יום ש"ק, כ"ב ניסן - אחש"פ
הו"ח ר' איסר שיחי גאלדשטיין,
ליום הולדתו, יום ש"ק, כ"ב ניסן - אחש"פ
הרה"ת ר' יוסף שיחי וואלאוויק,
ליום הולדתו, כ"ה ניסן
הו"ח ר' אבישי שיחי הררי,
ליום הולדתו, כ"ו ניסן
הו"ח ר' חיים אלי' קרייטענבערג,
ליום הולדתו, כ"ו ניסן
הרה"ת ר' ראובן אליעזר שיחי נתנסון,
ליום הולדתו, כ"ח ניסן
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*
נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחי שגלוב

*

היי שותף בהפצת "דבר מלכות"

להשיג השיחות, להקדשות ולפרטים נוספים מל: 753-6844 (718)

הוכן לדפוס ע"י

יוסף יצחק הלוי בן אסתר שיינדל

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כתובתינו באינטרנט: <http://www.torah4blind.org>

משיחות יום אחרון של פסח* (בסעודת משיח) ה'תנש"א

קורין, ויהי ביום השמיני" שמונה פעמים, נעשית השנה כולה (שמתחילה מחג הפסח, "ראש השנה לרגלים") שנה שמינה, היינו, שהענין דשמיני נמשך באופן של קביעות ("חזקה") על ובכל השנה כולה.

וכיון שכל עניני התורה (ובנדוד"ד הקביעות דהימים טובים) הם בתכלית הדיוק, מסתבר לומר, שיש קשר ושייכות בין הקביעות דחג הפסח בשבת לקביעות בפרשת שמיני (שבהם חל חג הפסח).

וצריך להבין הקשר והשייכות דהקביעות דחג הפסח בשבת ובפ' שמיני – דלכאורה שבת ושמיני הם ב' ענינים שונים, כידוע שיום השבת הוא א'

א. מהמעלות המיוחדות דחג הפסח בקביעות שנה זו: בנוגע לימי השבוע – שהתחלתו (יום ראשון דפסח) וסיומו (יום אחרון של פסח – בחוץ לארץ, ובארץ ישראל – אסרו חגי) ביום השבת, ובנוגע לפרשת השבוע – בפרשת שמיני.

והקשר והשייכות שביניהם (הקביעות בשבת ובפרשת שמיני) מודגש יותר בהשינוי בהקריאה דפרשת שמיני (שחל בה חג הפסח) בגלל הקביעות דפסח בשבת – שכאשר חג הפסח חל ביום השבת קורין, ויהי ביום השמיני" (במשך שלשה שבועות) שמונה פעמים². וכידוע הפתגם, "שמיני שמונה שמינה"³, שכאשר

* כולל גם שיחת ליל אחרון של פסח – לקהל ש' שחזרו מה"תהלוכה", כנהוג מכו"כ שנים שביו"ט הולכים לבקר בני" שבבתי-כנסיות ובתי-מדרשות בכו"כ שכונות, כדי להוסיף בשמחת החג (ע"י ההתאחדות עם רבים מבני שבשאר שכונות), ובפרט ע"י אמירת דברי תורה ("פיקודי ה' ישרים משמחי לב"), נגלה דתורה ופנימיות התורה.

1) ולהעיר, שכשחל בשבת אין בו חמץ כלל, והסעודות דשבת הם באכילת מצה דוקא, שבו ניכר יותר ההמשך והשייכות לחג הפסח.

2) ובארץ הקודש – (במשך ב' שבועות*) חמשה פעמים. וי"ל, שבפעם התמישית נשלם עיקר הענין (וכולל גם העילוי דפעם השמינית) – ע"ד המבואר בכ"מ (סידור שער ה"ג בעומר דש, א ואילך) שבספירת הוד שבהוד, ספירה התמישית, נשלם עיקר הענין דספיע"ע (כולל גם העילוי דיום התמישים).

3) הובא ונת' בלקו"ש ח"ז ע' 297. שיחת אהש"פ וש"פ שמיני תשמ"ה ותשמ"ח (סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 408 ואילך). ועוד.

* להעיר שחזקה היא גם בב' פעמים – לדעת רבי (בימ"ק, ריש ע"ב, וש"נ), ששייך במיוחד לא"י, "כל רבי מארץ ישראל" (סדר תנאים ואמוראים בסופו. ועוד. וראה הוספות לת"א ק"ז, ד. ובכ"מ).

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלילה".

מעייני חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ונתבאר במק"א¹⁵ שאף שהפירוש ד"ממחרת השבת" הוא (לא ממחרת השבת שבפסח, כדעת הבייתוסים, אלא) "ממחרת היר"ט¹⁶ (גם כשפסח חל באמצע השבוע, כברוב השנים), והפירוש ד"ממחרת תמימות" הוא (לא "תמימות כששת ימי בראשית", אלא) שבועות שלימות במנינם (שלא החסיר יום אחד¹⁷) ובמעט לעת (בזמן שאתה מתחיל לימנות מבערב¹⁸) - מ"מ, כיון שהכתוב מדייק וספרתם לכם ממחרת השבת גו' שבע שבתות תמימות תהיינה", מובן, שכאשר פסח חל בשבת ומתחילים לספור במוצאי שבת ("ממחרת השבת" כפשוטו) נעשית שלימות גדולה יותר בה, שבתות תמימות", "תמימות (גם) כששת ימי בראשית", תמימות שבתות¹⁹.

ודרוש ביאור והסבר: מהו הטעם שהציווי דספירת העומר שבכל השנים נכתב בתורה בלשון שמדגיש שלימות יתירה ששייכת בשנים מיוחדות שבהם חל פסח בשבת - "וספרתם לכם ממחרת השבת גו' שבע שבתות תמימות" - שהתחלת הספירה היא "ממחרת השבת" (כפשוטו), "ואז השבתות הן תמימות כששת ימי בראשית"?

ומסתבר לומר, שהשלימות דשבת

משבעת ימי בראשית, שבעת ימי ההיקף, ויום השמיני הוא למעלה משבעת ימי ההיקף, ועד כדי כך, ש"כל מספר ז' חול ומספר שמיני קודש". כי מספר זה מיוחד אליו ית"ש⁸, היינו, שגם דרגת הקדושה דיום השבת שייכת לעולם, שלימות העולם, כמארו"ל⁹, "מה הי' העולם חסר מנוחה באת שבת באת מנוחה", ואינה בערך¹⁰ לגבי הקדושה דשמיני שלמעלה מהעולם, "מיוחד אליו ית"ש".

ב. ויש לבאר תחילה מעלת הקביעות דפסח שחל בשבת שמצינו בנוגע לספירת העומר:

על הפסוק¹¹, "וספרתם לכם ממחרת השבת גו' שבע שבתות תמימות תהיינה", איתא במדרש¹², "אימתי (הן תמימות) בזמן שאין ישוע ושכני' ביניהם", ופירש במתנות כהונה (בשם הרוקח¹³): "כשבא ר"ח ניסן בשבת, יבוא פסח בשבת ויתחילו בספור במוצאי שבת, ואז השבתות הן תמימות כששת ימי בראשית"¹⁴.

8) כלי יקר ריש פרשתנו (שמיני). הובא ונת' בד"ה ויהי ביום השמיני הנ"ל.

9) פרש"י בראשית ב, ב. פרש"י מגילה ט, א (ד"ה ויכל). וראה בר"פ פ"י, ט ובמת"כ שם.

10) ע"ד ובדוגמת ריהוק הערך החול לגבי קודש.

11) אמור כג, טו.

12) קה"פ פ"א, ג. - ועד"ז במנחות סה, ב (ובפרש"י): "כתוב אחד אומר שבע שבתות תמימות יום, וכתוב אחד אומר שבע שבתות תמימות תהיינה, הא כיצד, כאן ביו"ט שחל להיות בשבת (מיתוקם שבע שבתות תמימות תהיינה), כאן ביו"ט שחל להיות בחול (מיתוקם קרא בחמישים יום ולא שבועות שלימות)". אבל שם אפ"ל שריב"ז אמר כן להביתוסי לדחותו בקש, ולי' לא ס"ל הכי (ראה לקו"ש ח"י"ב ע' 96 הערה 6).

13) בהלכות עומר סרצ"ה.

14) ו, בזמן שאין ישוע ושכני' ביניהם" - לסימן נקט, שהמשמרות דישוע ושכני' לא עבדו

בין פסח לעצרת כשחל פסח בשבת (מ"כ בשם הרוקח שם). וראה לקמן הערה 36.
15) לקו"ש ח"י"ב שם. חכ"ב ע' 145.
16) מנחות סה, ב ואילך. תו"כ ופרש"י עה"פ.
17) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סתפ"ט סכ"ג.
18) מנחות סו, א. תו"כ ופרש"י עה"פ.
19) להעיר, שהתואר "תמימות" מורה על שלימות יתירה, ע"ד דרו"ל (ערכין לא, א) בפירוש "שנה תמימה", "להביא את חודש העיבור", שגם לולי חודש העיבור נחשבת שנה שלימה, ומה מובן גם הפירוש "שבתות תמימות", שלימות יתירה בהשבתות, ע"ד שבת בשבתו (ראה אוה"ת אמור ע' תתעא. המשך תרס"ו ע' ריח).

לעילוי נשמת
ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל
נפטר בש"ק פ' נצבים, ז"ך אלול ה'תשס"ח
וזוגתו מרת טשאורנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה סטראל
נפטרה בליל ה' טבת ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בנם
הו"ח ר' שמואל זוגרתו מרת מלכה שיינדל
ומשפחתם שיחיו סטראל

* * *

לעילוי נשמת
ר' גדלי' חנוך ב"ר פינחס ע"ה סניידער
נפטר ביום כ"ד אדר שני ה'תשל"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת חנה בת רייזל תחי' סניידער
לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י חתנם ובתם
הו"ח ר' שמואל זוגרתו מרת מלכה שיינדל
ומשפחתם שיחיו סטראל

(שנרמזת בלשון הכתוב „וספרתם לכם ממחרת השבת גו' שבע שבתות תמימות“) שייכת לכללות הענין דספירת העומר בכל השנים²⁰, אלא שענין זה מתגלה בהדגשה יתירה כשפסח חל בשבת²¹, ומוזה למדים גם בנוגע לכללות הענין דספירת העומר בשאר השנים, כדלקמן.

ג. ויובן בהקדם הדיוק בלשון הכתוב „וספרתם לכם ממחרת גו'“ (ממחרת היום שלפניו, ולא מיום פלוני²²) – שספירת העומר היא ממחרת הפסח – דלכאורה צריך להבין:

ידוע שחג הפסח (ע"ש הדילוג והפסיחה²³) ענינו גילוי אלקות שלמעלה מהעולם – „נגלה²⁴ עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה (בכבודו ובעצמו²⁵) וגאלם“, משא"כ ספירת העומר ענינה עבודת האדם בבירור והעלאת ז' המדות (שכלולים מזו, מחסד שבחסד עד מלכות שבמלכות, שבכל יום ממ"ט הימים נעשה הבירור דמדה פרטית), הן בירור המדות שבנפש האדם, והן בירור העולם כולו שנברא ע"י ז' המדות דלמעלה (כמ"ש בנוסח התפלה שלאחרי ספה"ע: „שיטהרו נפשות עמך ישראל . . . ואתה ואתקדש בקדושה של מעלה, ועל ידי זה יושפע

(20) גם כשהתחלת הספירה אינה ממחרת השבת כפשוטו, שאז השבתות אינם תמימות כששת ימי בראשית.

(21) שמתחילים לספור „ממחרת השבת“ כפשוטו, ואז השבתות הן תמימות כששת ימי בראשית.

(22) כבהמשך הכתוב – „מיום הביאכם את עומר התנופה“.

(23) ראה פרש"י בא, יב, יא. שם, יג. ועוד.

(24) נוסח הגש"פ.

(25) „כבודו הוא בחי' מל' דא"ס כמו שהוא לפני הצמצום כו', ובעצמו היינו בחי' עצמות אוא"ס שלמעלה גם מבחי' מל' דא"ס כו'“ (סה"מ אפת"ר ע' עה. ועוד).

שפע רב בכל העולמות“).

וכיון שפסח וספה"ע הם ענינים שונים וחלוקים זמ"ז – מהי ההדגשה שספירת העומר היא ממחרת (בסמיכות ובהמשך ל)הפסח?

ויש להוסיף, ששאלה זו מודגשת יותר בדיוק הלשון „ממחרת השבת“ (ולא ממחרת היום²⁶), שחג הפסח נקרא כאן בשם „שבת“ – שהרי החילוק בין ימים טובים (שהתחלתם בחג הפסח, „ראש השנה לרגלים“²⁷) לשבת, הוא, שקדושת הימים טובים תלוי' בב"ד (עבודת האדם), כמ"ש²⁸ „מועדי ה' אשר תקראו אותם“, „קרי' ב' תקראו אתם“²⁷, „ישראל אינהו דקדשינהו לזמנים“²⁸, משא"כ שבת ש„מקדשא וקיימא“²⁹ (מלמעלה), ואעפ"כ מדגיש הכתוב שספירת העומר (עבודת האדם) היא „ממחרת (בסמיכות ובהמשך ל)השבת“?

ד. ויש לומר הביאור בזה:

בהדגשת השייכות דספירת העומר לחג הפסח (שספה"ע היא ממחרת הפסח) מרומז התוכן והחידוש שבספירת העומר – שעבודת האדם (ספה"ע) היא (לא רק בענינים השייכים לגדרי האדם והעולם, אלא גם) בהמשכת וגילוי הענינים שלמעלה מגדרי האדם והעולם, היינו, שעניני חג הפסח שלמעלה מהעולם שנתגלו ע"י הקב"ה, יומשכו ויתגלו בפנימיות (באדם ובעולם) ע"י עבודת האדם, שע"י ישנם ב' המעלות גם יחד: גילוי אלקות שלמעלה מהעולם, וביחד עם זה, נמשך וחודר בגדרי העולם וע"י עבודת האדם בעולם.

(26) אמור כג, ב.

(27) פרש"י ר"ה כה, א (ד"ה אתם).

(28) ברכות מט, א.

(29) ביצה יז, א.

לעילוי נשמת

ר' נתנאל ב"ר אפרים ע"ה נסים

נפטר ביום ט"ז סיון ה'תשס"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת דבורה בת אסתר תחי' נסים

לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת

גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י ילדיהם

ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים

ר' אפרים וזוגתו מרת מריטה שיחיו נסים

ר' דוד וזוגתו מרת אורה שיחיו בורק

* * *

לעילוי נשמת

ר' שלמה ב"ר יוסף ע"ה קרמרמן

נפטר ביום ט' מ"ח ה'תשס"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת רבקה לאה בת יוכבד תחי' קרמרמן

לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת

גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י ילדיהם

ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים

ר' נחום יוסף שיחיו קרמרמן

ר' גרשון שמואל וזוגתו מרת רונית שיחיו קרמרמן

ר' מרדכי יצחק וזוגתו מרת גיטל שיחיו אפסל

ט. ועוד והוא העיקר: שמהשמחה והשירה⁷⁹ על הנסים הגלויים העכשוויים, נבוא תיכף ומיד ממש ל„גודה לך שיר חדש על גאולתנו“, בגאולה האמיתית והשלימה, שאז יהיו הנסים והנפלאות הגדולים ביותר, „אראנו נפלאות“ (נפלאות – אפילו בערך לנסים ביציאת מצרים),

וכל בני, „בנערינו ובזקנינו גוי בבנינו ובבנותינו“⁸⁰, בכל מקום שהם – הן מהמדינה ההיא, והן אלו שלע"ע התיישבו במדינות אחרות – הולכים, „וארו עם ענני שמיא“⁸¹ (ע"ד שטסים במטוס, אבל עוד יותר מהר) – לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי.

79 (וע"ד שבני אמרו שירת הים על הנס דקרי"ס וטביעת מצרים בים (ובאריכות הפרטים). ואומרים שירת הים בכל יום בתפלה – טור או"ח סנ"א. שו"ע אה"ז שם ס"א. – וראה ח"ב נד, ב. 80) בא י, ט. 81) דניאל ז, יג. סנהדרין צח, א.

ומזרזים זאת עוד יותר ע"י עשיית כאו"א לשליח מצוה לצדקה (ובחוספה מדילי), דגדולה צדקה שמקרבת את הגאולה⁸². ובפרט בבית הכנסת ובית המדרש ובית מעשים טובים – בית משולש – של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

והקיצו ורגנו שוכני עפר⁸³, והוא וכל בני ביתו נשמות בגוף בתוכם, יחד עם כל בני מכל הדורות,

ולוקחים לארץ הקודש את ביהכנ"ס וביהמ"ד זה וכל הבתי כנסיות ובתי מדרשות⁸⁴.

ועוד והוא העיקר: לא עכבן אפילו כהרף עין⁸⁵, יראה אל אלקים בציון⁸⁶, בנערינו ובזקנינו בבנינו ובבנותינו.

- 82) ב"ב י, א. וראה תניא פל"ז (מה, ב).
83) ישעי' כו, יט.
84) מגילה כט, א.
85) מכילתא ופרש"י בא יב, מא.
86) תהלים פד, ח.

הבחי' שלמעלה מגדרי העולם, שזהו הגילוי דמתן-תורה³².

ה. וענין זה ניכר בגלוי בפסח שחל בשבת:

ובהקדים – שאף שבמדרש נתפרש רק השלימות דימי הספירה, שכש„יתחילו בספור במוצאי שבת, ואז השבתות הן תמימות כששת ימי בראשית“, מ"מ, כיון שמעלה זו היא כשחל פסח בשבת, מסתבר לומר, שהשלימות היא גם בפסח עצמו³³, כי, להפירוש ד„שבתות תמימות“, כששת ימי בראשית“, הפירוש ד„(ממחרת שבת) השבת“ (פסח) הוא „(ממחרת שבת בראשית“³⁴ (פסח שחל בשבת).

וההסברה בזה:

בנוגע לחג הפסח – כשחל בשבת ניכר בגלוי הדילוג והפסיחה (פסח) גם לגבי השלימות דשבת „(ממחרת השבת)³⁵“, היינו, דילוג ופסיחה למעלה מגדרי העולם.

ובנוגע לימי הספירה – שכשהתחלת הספירה היא במוצאי שבת „(ממחרת

וענין זה מרומז ומבואר בפסוק „וספרתם לכם ממחרת השבת גוי' שבע שבתות תמימות תהיינה עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום“:

„ממחרת השבת“ פירושו מבחי' שלמעלה מהשבת³⁶, היינו, בחי' שלמעלה גם מהשלימות דעולם (שבת), למעלה לגמרי מגדרי העולם. וזהו הטעם שהכתוב מדגיש השייכות לחג הפסח בלשון „ממחרת השבת“ ולא „ממחרת היו"ט“ – להורות על מעלת הגילוי דחג הפסח שהוא למעלה (לא רק מיו"ט, שתלוי בעבודת בני, אלא למעלה גם) משבת ש„מקדשא וקיימא“, למעלה לגמרי מגדרי העולם.

ועז"נ „וספרתם לכם ממחרת השבת“ – שהעבודה דספה"ע היא להמשיך מהבחי' שלמעלה מגדרי העולם, „ממחרת השבת“, שתתגלה ותחדור בגדרי העולם, „שבע שבתות“, ועז"ז „(שבע שבתות) תמימות תהיינה“, כיון שב„שבע שבתות“ (גדרי העולם) נמשך ונתגלה ועד שנעשים חדורים בהשלימות האמיתית („תמימות“) שלמעלה מגדרי העולם.

וממשיך בכתוב „עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום“ – שעז"ז באים לבחי' שלמעלה יותר מהשבת השביעית „(ממחרת השבת השביעית)“, שזהו"ע שער החמישים „(תספרו חמישים יום)“ דבינה, שבאין ערוך לשבעת המדות שבהם נברא העולם, וזוהי השלימות האמיתית דהעולם שנעשית ע"י העבודה דספה"ע „(שבע שבתות תמימות תהיינה)“³¹ – שנמשך ומתגלה בו גם

30) ראה ספר הליקוטים (דא"ח להצ"צ) ערך ספיה"ע ע' תקעט ואילך. וש"נ.

31) ומעין זה בכל שבת – שנוסף על הקדושה שמלמעלה, „מקדשא וקיימא“, נמשכת קדושה נעלית יותר ע"י עבודת האדם, כמ"ש „זכור את

יום השבת לקדשו“ (יתרו כ, ח), „וקראת לשבת יונג" (ישעי' נח, יג), ובלשון חז"ל (שבת קיח, סע"א) „המענג את השבת“ (ראה אוה"ת אמור שם). וראה לקמן הערה 46.

32) ראה לקו"ת במדבר יו"ד, ד ואילך. וראה גם אוה"ת לתהלים (יהל אור) עה"פ תורת ה' תמימה (ע' סו ואילך).

33) ואדרבה: הקביעות דפסח בשבת היא טיבת השלימות דימי הספירה.

34) מנחות סה, ב.

35) לא רק „ממחרת (למעלה מ)היו"ט“ שתלוי בעבודת בני, אלא גם „ממחרת (למעלה מ)השבת“ ש„מקדשא וקיימא“ (כנ"ל ס"ד). –

ולתעיר, שהפירוש „ממחרת היו"ט“ הוא בתושב"ע³, ע"י הלימוד דבני" בהדרשות שהתורה נדרשת בהם, משא"כ „ממחרת השבת“ הוא הפירוש הפשוט בתושב"כ (גילוי מלמעלה) שגם הצדוקים מודים בה.

השבת" כפשוטו) ואז השבתות הן תמימות כששת ימי בראשית, ניכר בגלוי שהבחי שלמעלה מגדרי העולם ("ממחרת השבת") נמשכת וחודרת בגדרי העולם ("ימי בראשית").

ומזה מובן שב' הקצוות שבכללות הענין דספה"ע (בכל השנים) - גילוי בחי' שלמעלה מהעולם, "ממחרת השבת", והמשכתה בגדרי העולם, "שבע שבתות" - ניכרים ובהדגשה בפסח שחל בשבת³⁶.

ו. ובפרטיות יותר - מודגשת השלימות דימי הספירה בפסח שחל בשבת בימי הספירה שבחג הפסח עצמו:

ימי הספירה שבחג הפסח - מיום שני דפסח ("ממחרת השבת") עד אחרון של

36 ועפ"י י"ל הרמז בה"סימן" ד"תמימות" - "בזמן שאין ישוע ושכני' ביניהם": "ישוע", אותיות "וישע", ש"ע נהורין, רומז על דרגת האלקות שלמעלה מהעולם, בחי' סוכ"ע, ו"שכני", אותיות "שכינה", רומז על דרגת האלקות ששוכנת ומתלבשת בעולם, בחי' מחכ"ע. והסדר הרגיל (ברוב השנים) הוא ש"ישוע ושכני" באים בין פסח לעצרת, היינו, שהמשכת בחי' "ממחרת השבת" ב"שבע שבתות" (ע"י העבודה דספה"ע שבין פסח לעצרת) היא באמצעות "ישוע ושכני", השתלשלות וירידה מבחי' סוכ"ע ("ישוע") לבחי' ממכ"ע ("שכני"). ו"אימתי הן תמימות (תכלית השלימות בב' הקצוות, דרגא הכי נעלית, שחודרת בגדרי העולם) בזמן שאין ישוע ושכני' ביניהם" - שההמשכה והגילוי ד"ממחרת השבת" ב"שבע שבתות" (בין פסח לעצרת) אינה ע"י ההשתלשלות דסוכ"ע וממכ"ע ("ישוע ושכני"), אלא באופן שדרגת האלקות שלמעלה מהעולם נמשכת ומתגלה וחודרת בגדרי העולם, כי, הגילוי ד"ממחרת השבת" הוא מדרגא נעלית יותר גם מבחי' סוכ"ע (ששייך לעולמות, "סובב כל עלמיו"), ולכן נמשכת וחודרת בגדרי העולם שלא ע"י אמצעות בחי' סוכ"ע וממכ"ע.

פסח (בחוץ לארץ, ובארץ ישראל אסרו חג) - הם שבעה ימים שהם שבוע אחד³⁷, שבו נשלמת הספירה (והבירור) דכל פרטי שבעת המדות שבמדת החסד (מחסד שבחסד עד מלכות שבחסד), המדה הראשונה והעיקרית - "יומא דאזיל עם כולהו יומין"³⁸ (מעין ודוגמת השלימות דכל ימי הספירה³⁹).

וכשהקביעות דשבעת ימי הספירה דחג הפסח (מיום שני דפסח עד אחרון של פסח) היא בהתאם לשבעת ימי השבוע (כשפסח חל בשבת) ניכרים בגלוי ובהדגשה ב' הקצוות שבספה"ע:

גילוי בחי' שלמעלה מהעולם, "ממחרת השבת" - ביום ראשון דפסח שחל בשבת, דילוג ופסיחה גם לגבי שלימות העולם (שבת), ועאכו"כ ביום אחרון של פסח (גמר ושלמות חג הפסח⁴⁰) שחל בשבת, שניכר בגלוי עוד יותר שהוא למעלה מגדרי העולם לגמרי, להיותו יום שמיני דפסח⁴¹, בחי' שמיני שלמעלה משבעת ימי ההיקף (אפילו ביחס לשבעת ימי הפסח שענינם דילוג ופסיחה, למעלה מהעולם);

37 ד"מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי" (מנחות טו, א).
38 ראה חז"ג קג, א.ב. קצא, ב. לקו"ש ח"ה ע' 174 בשו"ג. וש"נ.
39 ראה גם לקו"ש חכ"ב ע' 32 (בביאור הטעם הפנימי להידור דאכילת מצה שרוי באחרון של פסח - מעין ודוגמת השלימות דשתי הלחם בחג השבועות שלאחרי כללות העבודה דספה"ע).
40 כולל גם תיקון והשלמת (גם מלשון שלימות) העבודה דכל ימי הפסח - ע"ד "מאסף לכל המחנות" (ראה התועדויות תשמ"ה ח"ג ע' 108 ואילך. ועוד).
41 כפי שנקרא בכ"מ (ראה לדוגמא: רמב"ם הל' תפלה פ"ג ה"ח. שו"ע (ואדה"ז) א"ח תצ"ב ס"ח (סת"צ ס"ב)).

זה⁶⁹, ומכיר ומודה לה' על הנסים,

עד שהוא לא מתבייש לצאת בריקוד בגלל הנסים הגלויים!

כיון שהוא לא משכנע את עצמו שאין מה לרקוד ולהרעיש על הנסים שהקב"ה מראה, אלא אדרבה: הוא בא לידי הכרת האמת לאמיתו, א' שהקב"ה מראה נסים גלויים, וכן ב' שצריך להיות על כך בשמחה גדולה.

ובפרט בעמדנו, כאמור, בחודש ניסן, כשכל בני"ה הם בדרגת צדיקים [כידוע⁷⁰ החילוק בין חודש תשרי וחודש ניסן, ע"ד החילוק בין עבודת התשובה ועבודת הצדיקים⁷¹], ויש לומר שזהו אחד הטעמים לכך שלא אומרים או תחנון⁷² (כיון שלא זקוקים או לזה (תחנון), כמדובר כמה פעמים⁷³), כיון שכאו"א מישאל מתעלה (בבחי' נס, ארים נסי⁷⁴) לדרגת צדיק⁷⁵, במילא לא זקוקים לאמירת תחנון ותשובה על ענינים הפכיים, אלא ישנה אז התשובה באופן ד', לאתבא צדיקא בתיובתא⁷⁶ (התשובה היא על כך שהי' יכול לעשות

69 ראה תענית בסופה. שמו"ר ספכ"ג. פרש"י בשלח טו, ב.
70 ראה סה"מ תרלו"ח ב' ע' שס. תרנ"ב ס"ע ג. ועוד.
71 ובנוגע להחדשים בינתיים יש לומר - שגם בצדיק ובעל תשובה יש כמה דרגות (צדיק גמור, שאינו גמור. תשובה מיראה, תשובה מאהבה. וכיו"ב). או שהם כנגד הדרגות בעבודת הבינוני. ואכ"מ.
72 לקו"ש ח"ד ס"ע 401 ואילך. חט"ו ע' 546. חל"ב ע' 75. ועוד.
73 ישע"י מט, כב. וראה ברכה י"א ניסן (סה"ש תנש"א ח"א ע' 420 (לעיל ע' 39)). וש"נ.
74 ולהעיר מהשייכות למומר צדיק בתהלים, שמתחילים לומר בחודש ניסן שנה זו. וראה ה"פתיחה" לקובץ י"א ניסן - שנת הצדיק ס"ה ואילך.
75 ראה חז"ג קנג, ב. לקו"ש שמע"צ צב, ב. שה"ש נ, סע"ב. ועוד.

את עבודתו באופן נעלה יותר).

וחודש ניסן נותן תוספת כה לכאו"א מישאל ומגביהו עוד יותר למעלה, שאע"פ שמעמדו ומצבו עד עתה הי' גבוה, הוא מתעלה לדרגת נס (למעלה מטבע העולם לגמרי), ורואה את הנסים של הקב"ה מסביבו.

כפי שרואים זאת במיוחד אצל בני"ה אלו שיוצאים (כביציאת מצרים) ממדינה ההיא, שמבלי הבט על הנסיונות שהם עברו ולחלק מהם לא היתה שייכות גלוי' עם לימוד התורה וקיום המצוות, הרי ריבוי מהם הגיעו לארץ הקודש, ויש להם שייכות לתומ"צ בפועל, גם ע"ז שעוזרים לעוד יהודי בזה, עד שהם עצמם - וילדיהם - נעשים לומדי תורה ומקיימי מצוות בהידור;

ואפילו אלו שלע"ע התיישבו, מסיבות שונות ומשונות, במדינות אחרות, גם הם יבואו לאחמ"כ לארץ הקודש, כנ"ל. ועוד וגם זה עיקר - שהם כולם באים ל"ארץ הקודש" ול"ירושלים עיר הקודש" ברוחניות, "יראה שלם", שלימות היראה⁷⁶.

כפי שרואים זאת בגלוי בקיום מצות מילה⁷⁷, שמקיימים אותה עכשיו אצל כו"כ מאחינו בני ישראל ממדינה היא (שלא קיימו זאת מצד הנסיונות והקשיים), עד שהם מבקשים שלא יעכבו זאת ומיד יכניסו אותם בכריתו של אברהם אבינו, "אחד הי' אברהם"⁷⁸.

76 ב"ר פנ"ו, י. תוד"ה הר - תענית טז, א. לקו"ת ר"ה ס, ב.
77 ולהעיר מהשייכות דמילה לענין שמיני (שקורין פ' שמיני שמונה פעמים בשנה זו, כנ"ל בפנים) - שמילה (גם שאינה בזמנה) קשורה עם "למנצח על השמינית" (ראה לקו"ת תוריע כ, ד ואילך).
78 יחזקאל לג, כד. וראה רמב"ם ריש הל' ע"ו.

את עצמו כאילו הוא יצא היום ממצרים", וש"לא את אבותינו בלבד גאל הקב"ה ממצרים אלא אף אותנו גאל עמהם" - גאולת מצרים היא ההתחלה וכוללת את כל הגאולות (כולל אפילו גאולה ד', יגאלנו מן הצרות הבאות עלינו כו"ל), כנ"ל,

ולכן נותנים שבה והודאה, "יודו לשמך"⁵⁸, "למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו הוציאנו מעבדות לחירות מיגון לשמחה כו"ל".

ועוד וג"ז עיקר: האופן העיקרי איך מקבל יהודי את הנסים ופועל שהקב"ה יוסיף בנסים - ע"י זה שהוא מוסיף בלימוד התורה וקיום המצוות בהידור,

כולל - מצות תפילין (שהיא הרי את זכר ליציאת מצרים⁵⁹) - והוקשה כל התורה כולה לתפילין⁶⁰ - שע"י נפעל, וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך⁶¹, עד שאוה"ע מעוררים את בני" שהצלתם בעבר ובעתיד (עוד יותר) היא כיון ש"שם ה' נקרא עליך", וכן - "יודו לשמך".

ובלימוד התורה עצמו - במיוחד בלימוד פנימיות התורה, שע"י נפעל, "אתי מר" דא מלכא משיחא⁶², "אראנו נפלאות" בגאולה האמיתית והשלימה.

ונוסף על עבודתו הפרטית, צריך גם להשפיע על עוד יהודים, ע"י הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, כולל ובמיוחד - אצל יהודים אלו

שיוצאים עתה (ביציאת "מצרים") מהמדינה ההיא.

ה. ויהי רצון שהקב"ה יעזור לכאור"א מישראל שיהי לו את ה"עינים לראות ו(במילא) אזנים לשמוע" ו"לב לדעת"⁶³ - לראות את "המסות הגדולות אשר ראו עיניך האותות והמופתים הגדולים ההם"⁶⁴, את הנסים הגלויים שקורים בכל יום,

ובפרט שעומדים כבר לאחר "ארבעים שנה"⁶⁵ במדבר העמים (דגלות), במצב של "ארבעים שנה) אקוט בדור"⁶⁶, ונמצאים כבר ב"יבואן אל מנוחת"⁶⁷, בארץ הקודש וירושלים⁶⁸, עד "שלם", שלימות המנוחה - בגאולה האמיתית והשלימה,

ומובן א"כ, שבנ"י מוכנים כבר לכך, ויש להם כבר את ה"לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע" [כפי שהי' בשנת הארבעים לאחר יציאת מצרים, שכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות].

ואפילו אם עדיין ישנו יהודי שצריך להסביר לו עד שיראה את הנסים (כיון שהוא לא מבחין בקיומם לע"ע) - הרי זה בא באופן הכי קל, בדרכי נועם ובדרכי שלום ובשמחה ובטוב לבב, מספיק שיעוררוהו על כך פעם אחת.

ויהי"ר שלא יצטרכו לדבר ולספר אחד לשני אודות הנסים, כיון שכאור"א יראה ורואה זאת בגלוי, מראה באצבעו ואומר

(63) תבוא כט, ג.

(64) שם, ב.

(65) ולהעיר שכבר עברו ארבעים שנה מעת הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר בשנת ה'שי"ת, כמדובר כמ"פ.

(66) תהלים צה, י.

(67) שם, יא.

(68) פרש"י שם.

ועוד ועיקר:

אחרון של פסח הוא יו"ט שני (של גליות) דשביעי של פסח, שבו הי' (גמר) ושלמות היציאה ממצרים⁴⁸ ע"י קריעת ים סוף⁴⁸.

ומבואר בדרושי חסידות⁴⁹ שבקריעת ים סוף נעשה החיבור דים ויבשה, עלמא דאתכסייא ועלמא דאתגלייא, אצילות ובי"ע, ובוה גופא בב' אופנים: (א) דעת הוהר⁵⁰ שהחיבור הוא באופן של העלאה מלמטה למעלה, (ב) דעת האריז"ל⁵¹ שהחיבור הוא באופן של המשכה מלמעלה למטה, ו"אלו ואלו דברי אלקים חיים"⁵² - שהחיבור הוא בב' האופנים, מלמעלה למטה ומלמטה למעלה.

ומזה מובן שגם בקריעת ים סוף (ענינו של שביעי של פסח, שאחרון של פסח הוא היו"ט שני שלו) מודגש גילוי בחי' שלמעלה מהעולם שנמשכת וחודרת בגדרי העולם - כיון שהחיבור דים (בחי' למעלה מהעולם) ויבשה (עולם) הוא הן באופן של גילוי והמשכה מלמעלה, שבוה מודגשת מעלת האור למעלה מגדרי העולם, והן באופן של העלאה מלמטה למעלה, שבוה מודגשת המשכתו מצד

והמשכתה בגדרי העולם, "שבע שבתות" - שהדילוג ופסיחה בפסח (שחל בשבת) עצמו [שעיקרו מיום שני דפסח, דילוג ופסיחה גם לגבי יום ראשון דפסח⁴², והולך ומוסיף בהדילוג ופסיחה במשך שבעה ימים] הוא בשבעת ימי השבוע, גדרי העולם, ולא עוד אלא שנמשך בשבעת המדות שבמדת החסד שעל ידה נעשה בנין העולם, כמ"ש⁴³, "כי אמרתי עולם חסד יבנה", ומזה מובן גם בנוגע לבנין העולם ע"י עבודת האדם, שעיקרו ע"י העבודה בבידור מדת החסד. ז. ובפרטיות יותר (בחג הפסח עצמו) - בנוגע לאחרון (שמיני) של פסח שחל בשבת:

לכל לראש - שבחי' שמיני שלמעלה משבעת ימי ההיקף דפסח, נמשכת וחודרת ביום השבת, שבו נעשית השלימות ("ויכולו"⁴⁴) דכל ששת ימי בראשית, שלימות העולם (כולל ובמיוחד - שלימות העולם שע"י עבודת האדם, כמארז"ל⁴⁵ "כל האומר ויכולו בערב שבת . . נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית"⁴⁶).

(42) משא"כ הדילוג והפסיחה דיום ראשון דפסח הוא ביחס למעמד ומצב שלפני פסח.

(43) תהלים פט, ג. וראה סה"מ תש"ח ריש ע' 273. וש"נ.

(44) בראשית ב, א. וראה אוה"ת עה"פ.

(45) שבת קיט, רע"ב.

(46) ראה אוה"ת בראשית (כרך ג) תקו, ב: "כי מצד מע"ב פ"י ויכולו השמים הוא ע"ד לכל תכלה ראיתי קץ, שהכח המאיר בהם הוא בבחי' גבול ותכלית, אך ע"י שאומר ויכולו ומעיד על מע"ב ה"ז מכלל קיום מצות שבת, והיא בבחי' רחבה מצותך מאד, בלי גבול, א"כ ע"י ממשך המשכת אור א"ס ממש במע"ב, ולכן שפיר נעשה שותף להקב"ה". ובהמשך הענין מביא מתו"א (יתרו סט, סע"ג ואילך) ש"השבת עצמו נק' שבת בראשית . . וע"י קיום המצוות ממשך בהשבת . . מלמעלה מבחי' ראשית" - דיש לומר, שוהו ע"ד הענין ד"ממחרת השבת", למעלה מבחי' השבת.

(47) באופן שנתבטל לגמרי האפשרות דפחד ממצרים, כיון ש"ורא ישראל את מצרים מת על שפת הים" (בשלח יד, ל).

(48) להעיר מ"ש בהפטרות אחרון של פסח: "והחרים ה' את לשון ים מצרים והניף ידו על הנהר גו' כאשר היתה לישראל ביום עלותו מארץ מצרים" (ישעי' יא, טו"ט) - שוהו תוכן הענין דקריעת ים סוף (שקורין בתורה בשביעי של פסח), ובאופן נעלה יותר (ראה לקו"ת צו טו, ד ואילך. ובארוכה - המשך והחרים תרל"א. ובכ"מ).

(49) סידור (עם דא"ח) שער תהמ"צ רפט, ד ואילך. ובארוכה - המשך והחרים תרל"א.

(50) ח"ב מח, ב.

(51) פע"ח שער תהמ"צ פ"ח.

(52) עירובין יג, ב. וש"נ.

ובגדרי העולם.

ויש להוסיף, שענין זה מודגש גם בהחיבור דשביעי של פסח ואחרון של פסח (ב' ימים דיו"ט א')⁵³ - שהיו"ט דשביעי של פסח הוא מן התורה, שבו מודגש בעיקר הגילוי מלמעלה, והיו"ט דאחרון של פסח הוא מדרבנן⁵⁴, שבו מודגשת בעיקר ההמשכה והפעולה מצד ובגדרי העולם, שעיו"ט נוסף עליו גדול יותר, כמובן ממאורו⁵⁵, "חמורים וערבים דברי סופרים יותר מדברי תורה"⁵⁶.

ה. עפ"ז יש לבאר גם הקשר והשייכות דהקביעות דפסח בשבת לקביעותו בפרשת שמיני:

אע"פ ש"שבת" ו"שמיני" הם ב' דרגות שונות וחלוקות זמ"ז, ששבת מורה על שלימות העולם, ושמיני מורה על בחי' שלמעלה מהעולם (כנ"ל ס"א) - הרי השבת דפסח (שעליו נאמר, ממחזרת השבת) הוא באופן של דילוג ופסיחה למעלה משלימות העולם, בחי' שמיני⁵⁷.

53 ועד"ז בארץ ישראל - החיבור דשביעי של פסח (כפי שכולל גם הענינים דאחרון של פסח) ואסרו חג (ובפרט ש"אסרו חג" הוא מלשון קשירה, ועד לקשירה, בעבותים).

54 ועאו"כ אסרו חג בארץ ישראל.

55 ראה סנהדרין פח, ב - במשנה. ירושלמי שם פי"א ה"ד. ועוד.

56 ויש לומר, שהמעלה דדברי סופרים שבאחרון של פסח (ובאה"ק - אסרו חג) נמשכת ופועלת גם בשביעי של פסח, כיון שהשייכות שביניהם (ובפרט השייכות ד"אסרו חג", קשירה בעבותים) היא באופן שמשפיעים זה על זה.

57 ראה אוה"ט אמור ס"ע קסז: "הפי' ממחזרת השבת מבחי' שלמעלה מהשבת. . ועד למצנח על השמינית כו".

* ואולי י"ל שהמעלה ד"אסרו חג" (ובנדוד"ד, הקשירה בעבותים ליום שלפניו) ישנה גם באחרון של פסח (כיון שיו"ט שני מוסיף, ולא גורע ח"ו).

ומזה מובן שבחי' "ממחזרת השבת" (בחי' שמיני) שניכרת בגלוי בפסח שחל בשבת (דילוג ופסיחה גם לגבי שלימות העולם) היא בהדגשה גדולה יותר בשבת דפסח שבפרשת שמיני - שמיני שבשמיני.

ובפרטיות יותר - הקשר והשייכות דהקביעות דפסח בשבת ובפרשת שמיני (דילוג והפסיחה גם לגבי שלימות העולם שבשבת, בחי' שמיני) מודגש בהקריאה ד"ויהי ביום השמיני" שמונה פעמים (כנ"ל ס"א), בחי' השמינית שבבחי' שמיני גופא⁵⁸, ומהם - במנחת שבת⁵⁹ דיום ראשון דפסח (עליו נאמר, ממחזרת השבת), ו(ועוד יותר) במנחת שבת⁶⁰ דיום שמיני דפסח⁶⁰.

וענין זה מודגש גם בהשלימות שבימי הספירה, "שבע שבתות תמימות תהינה", "תמימות כששת ימי בראשית", עיו"ט שבגדרי העולם ("ימי בראשית") נמשכת הבחי' שלמעלה מהעולם ("ממחזרת השבת") - ששבעת ימי השבוע (מיום ראשון עד יום השבת) דשבוע הראשון שקשור עם מדת החסד, מדה הראשונה והעיקרית שבה נעשה בנין העולמ, הם

58 ויש לומר, שגילוי זה ישנו כבר גם בהתחלת הזמן דפרשת שמיני, כיון שיוצאים מלכתחילה שיקראו "ויהי ביום השמיני" שמונה פעמים.

59 להעיר, שמנחת שבת, "רעוא דרעוין", היא דרגא יותא נעלית בשבת גופא - ע"ד ובדוגמת הבחי' ד"ממחזרת השבת".

60 ובארץ הקודש - בהקריאה דפרשת שמיני כולה (בנשחרית דשבת אסרו חג, שבה מסיימים וחותמים (בארץ הקודש) הקריאה בפרשת שמיני.

* ודוגמתו בחו"ל - שהקריאה ד"ויהי ביום השמיני" במנחת שבת דאחרון של פסח היא בפעם החמישית, שבה נשלם עיקר הענין, כנ"ל הערה 2.

אחר לגמרי, שבהם יהודים לא יכלו לצאת משם - הרי דוקא בשנה זו ובשנה שלפני פתחה מדינה זו את שעריו לשחרר יהודים לנסוע לארץ הקודש [ואפילו אם, מאיזו סיבה שתהי', התעכב חלק מהם במדינות אחרות לפי שעה (בארצות הברית או אוסטרלי' וכיו"ב) בקרוב הם יגיעו (ברצון שלם ומתוך שמחה וטוב לבב) לארץ הקודש, יחד עם משפחותיהם].

ועד שהמדינה עצמה מסייעת להם לצאת, בדוגמת כפי שהי' ביציאת מצרים, שתכליתה הי' ללכת לארץ הקודש (והבאתי אתכם אל הארץ גו'⁶⁶), כולל גם - סיוע מהדברים הגנוזים של "מצרים" (כנ"ל ס"ד-ה), שמנצלים גם את זה, עד שחלק מזה - וגם מכספים אחרים דמדינות אחרות - מגיע לבנ"י, אחינו בני ישראל שיצאו זה עתה (ויוצאים כעת) ב"יציאת מצרים", מ"מצרים" (מלשון מיצרים וגבולים⁶⁶) דהמדינה ההיא, בדוגמת כפי שהי' ביציאת מצרים בפעם הראשונה, ש"וינצלו את מצרים", עד ש"אף מה שלא היו שואלים היו נותנים להם", וגם את הדברים הגנוזים⁶⁷.

ז. ההוראה מכל הנ"ל מובנת בפשטות:

כשרואים את הנסים שהקב"ה עושה - מעורר זה ביהודי עוד יותר, את ההכרה שהקב"ה הוא בורא העולם ומנהיגו, ושהוא עושה תמיד נסים לבנ"י, ו"הקדוש ברוך הוא מצילנו מידם" של אלו ה"עומדים עלינו".

ובפרט שהנסים העכשוויים מזכירים ומחזקים את ההרגש אצל יהודי, לראות

היהודים (במלכות פרס ומדי), וכן (מיסמך גאולה לגאולה⁴⁹) - ימי חודש ניסן וימי הפסח - גאולת ישראל ממצרים, ובאופן דנסים ונפלאות,

ואדרבה³: נס פורים הי' נס המלוכש בדרכי הטבע⁵⁰, כך שרק ע"י הקשר של ההתחלה דמלכות אחשוורוש עם, "בשנת שלוש למלכו"⁵¹ ועם, "בשנת שבע למלכותו"⁵² ועם, "חודש ניסן בשנת שתיים עשרה" למלכותו⁵³ וסעודות אסתר לאחשוורוש והמון⁵⁴ וכו' - ועושים מכל זה המחשך וענין אחד ומתבוננים בזה - ניכר בו יד השם. משא"כ במאורעות העכשוויים מתרחשים נסים ונפלאות גלויות, גלויות לא רק לבנ"י, אלא גם לאומות העולם.

ונסים אלו מתרחשים, כאמור, בחודש ניסן, כך שמיום ליום (בחודש ניסן עצמו) נוספים ענינים חדשים, בקשר עם ההחלטה ד"בכוריהם" (ב"יוניטעד ניישענס"), ובהסכמה של סאדאם - כפי שהי' בימים אלה בסיום חודש ניסן, חודש הגאולה, ומצפים להמשך בכיוון זה, היום בלילה, או מחר, מחרתיים וכו'.

ו. ענין נוסף בהמאורעות בזמן האחרון שרואים בהם נסים ונפלאות - הוא היציאה של ריבוי יהודים ממדינה ההיא, שהיא בדוגמת יציאת מצרים⁵⁵:

לאחרי ריבוי שנים של הנהגה באופן

49 מגילה ו, סע"ב.

50 תו"א מג"א צג, סע"ג ואילך. שם ק, א. ובכ"מ - נסמנו סה"ש תנש"א ח"ב ע' 884 הערה ד"ה ווי באוואוסט.

51 אסתר א, ג.

52 שם ב, טז.

53 שם ג, ז.

54 שם ה, ד ואילך. ז, א ואילך.

55 וראה לעיל הערה 11, שכל מסעי בני"ג (גם בזמן הזה) נקראו "אלה מסעי בני"ג אשר יצאו ממצרים".

56 וארא ו, ה.

56* ראה תו"א וארא נו, ב ואילך. בשלח סד, א"ב. יתרו עא, ג ואילך. ובכ"מ

57 ראה שמו"ר פי"ד, ג. ועוד.

כאז"א יכול לראות בגלוי שהנסים דיציאת מצרים משתקפים כעת בהנצחון בימינו אלו – הן בעצם הנצחון והן בזמן בו הוא התרחש, ובמיוחד – בימים זכאין דחודש ניסן (שענין החירות שבו מודגש עוד יותר בשנה זו, כנ"ל):

עוד לפני חג הפסח – אירע ה"למכה מצרים בבכוריהם", שה"בכורים" דאמות העולם⁴⁴ (כולל ממדינת מצרים ומדינות הערביים הסמוכות לה) – כפי החלטת באי כחם ב"אמות-המאוחדות" ("יוניטעד ניישענס") – נלחמו והיכו את "מצרים", צורר היהודים, (מצרים מלשון⁴⁵) "מצר" לישראל ר"ל,

וביום הפורים שנה זו – "שנת אראנו נפלאות" – אירע הנצחון (כפי שהכריזו אוה"ע), והמפלה שלו, באופן ד"למכה גו" (לא "להורג"), ודוקא באמצעות אינם-יהודים ("בכוריהם"), אשר נזפו בו וביזו אותו, והכריחו אותו להתחרט על פעולותיו עד אז,

והוא הוכרח להודות ולקבל ולקיים את כל הציוויים וההוראות והדרישות שניתנו לו מ"בכוריהם": לשחרר חלק משבוויי-המלחמה, וגם לקיים את יתר הדברים שדרשו ממנו.

ולאחמ"כ הי' ההמשך בזה – בחודש ניסן, ובו גופא – בימי הפסח, "זמן חירותנו" – ש"בכוריהם" בה"יוניטעד ניישענס" המשיכו בנוזפה ובזיון שלו:

בימי הפורים ולאחרי זה עדיין לא ידעו מה יהי' ההמשך, עד היכן יבזו ויזיקו אותו, כמה חזק הוא ישאר, כמה הוא יצטרך להודות ולשלם, ואיך הוא ימלא

אחר כל הדברים, או שהדברים יתבצעו ע"י אחרים; אח"כ בימי חודש ניסן, בימי הפסח – "בכוריהם" יצאו בנוזפה חזקה ובהחלטה למסקנא ותנאים חזקים (נוסף על ההוראות שלפני זה) איך סאדאם צריך לנהוג, וגם לראות ולוודא שהוא יקיים אותם: לשחרר את השבויים, להשיב את אשר לקח, ולשלם על הנזקים וההיזקות שעשה כעת (וגם על מה שעשה בעבר),

ובהמשך ימי החודש, עד הימים האחרונים של החודש, ניתוסף עוד יותר בהנס – שהוא הסכים להכל, וללא שום פעולה ומלחמה,

ועד שהוא גילה כספים ורכוש שהחביא (ועד עתה לא ידעו כלל שהוא החזיק בהם).

ה. מזה ישנה התשובה ליהודים ששואלים: בעמדנו ב"שנת אראנו נפלאות" – איפה רואים נסים ונפלאות, ועד בדוגמת הנסים ונפלאות בעת יציאת מצרים ופורים?!

צריכים רק לפתוח את העינים ולהביט אל המאורעות האחרונים בחלקו האחר של העולם, כפי שהודפס בעתונים –

רואים בגלוי ממש שהתרחשו ומתרחשים נסים ונפלאות (בדוגמת הנסים ביציאת מצרים) לטובת בני ישראל ולטובת העולם כולו, החל מכך ש"למכה מצרים בבכוריהם", בכורי אוה"ע עצמם ביטלו את הכח והשליטה של צורר היהודים וצורר נגד אנשים אחרים (כולל לא יהודים), והוא מחזיר את מה שלקח, ומשלם את ההיזקות, כולל גם – הדברים הגנוזים שהחביאם.

ויתירה מזה: הנסים מתרחשים בימות השנה שקשורים במיוחד עם נסים לבנ"י: ימי הפורים – שבהם אירע הנס והנצחון והגאולה דבנ"י והמפלה דהמן הרשע צורר

בפרשת שמיני⁶¹, שחזורים בהגילוי דבחי שמיני שלמעלה מהעולם⁶².

ט. ויש להוסיף ולבאר גם המעלה דקביעות שנה זו (שפסח חל בשבת ובפרשת שמיני) – בנוגע להדגשת ענין הגאולה באחרון של פסח:

נוסף לכך שחג הפסח ("זמן חרותנו") בכללותו הוא התחלת ושוש"ב לכל עניני הגאולה, עד לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, עלי" נאמר⁶³, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" – מודגשת הגאולה העתידה (בחג הפסח עצמו) בעיקר (בימים האחרונים דפסח, ובפרט) באחרון של פסח⁶⁴, כי:

א) אחרון של פסח הוא יום שמיני דפסח, וידוע ש"שמיני" קשור עם ענין הגאולה, כמארו"ל⁶⁵, "כינור . . של ימות המשיח שמונה".

ב) באחרון של פסח מפטירין בענינו של משיח – "ויצא" חוטר מגזע ישי וגו",

61 ובפרטיות יותר – הן השבוע דמדת החסד והן השבוע דמדת הגבורה הם בפרשת שמיני, וגם השבוע דמדת התפארת מתברך מפרשת שמיני, היינו, שהעבודה דספה"ע בג' המדות חג"ת (עיקר המדות)** שייכת לפרשת שמיני.

62 ולהעיר, ש"שמיני" הוא גם מלשון שומן, שמפעפע ככולו, שרומז על הגילוי וההמשכה בגדרי העולם (ראה גם סה"ש תנש"א ח"א ע' 428-30 (לעיל ע' 9-44)).

63 ראה ד"ה כימי צאתך תש"ח רפ"ב.

64 מיכה ז, טו.

65 ראה גם לקו"ש ימים אחרונים של פסח שנה זו סה"ה.

66 ערכין יג, ב.

67 ישע"י יא, א. – ומקדימים הפסוקים שלפנ"ו (יו"ד, לבי"ד) ע"ד מפלתו של סנהריב

* ובארץ הקודש – השבוע דמדת הגבורה מתברך מפרשת שמיני.

** ובארץ הקודש – העבודה דספה"ע בב' הקוין דימין (חסד) ושמאל (גבורה), המשכה והעלאה.

ושאר הפסוקים שלאח"ז בתיאור מעלותיו של המשיח (ו,נחה עליו רוח ה' וגו' והריחו ביראת ה' וגו"⁶⁶), ובתיאור מצב העולם בימות המשיח (ו,גרי"ו זאב עם כבש וגו"⁶⁷).

ג) באחרון של פסח (לאחרי מנחה) אוכלים סעודת משיח⁶⁸ (כולל גם שתיית ד' כוסות שהם כנגד ד' לשונות של גאולה⁶⁹), כמנהג⁷⁰ הבעש"ט⁷¹ שנתגלה

שהיתה (בוליל הפסח) מגילה לא, א ובפרש"י. טוש"ע (וארה"ז) או"ח ס"ח צ"ס"ח (סי"ג), וסומכים לזה הגאולה העתידה שאף היא תהי' בפסח, דקיי"ל כד' יהושע (ר"ה יא, רע"א) שבניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל (ראה מחזור ויטרי במקומו).

ולהעיר מהשייכות דסנהריב וחזקיהו (שגאולתו היתה ע"י מפלת סנהריב) לגוג ומגוג ומשיח – כמארו"ל (סנהדרין צד, א), "ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח וסנהריב גוג ומגוג".

ויש להוסיף, שאף שבפועל לא נעשה חזקיהו משיח, ולאח"ז הי' החורבן והגלות [כמרומו גם בפסוק "והלכנו באדיר יפול" (בהמשך ההפטורה שם, לד) שדרשונו חז"ל על חורבן ביהמ"ק (גיטין נו, ריש ע"ב)] – הי' ירידה צורך עלי, כדי שהגאולה ע"י משיח תהי' באופן נעלה יותר, ועד לעילוי שבאין ערוך, שלכן, "ואמרת ביום ההוא אודך ה' כי אפת בי ישוב אפך ותנחמני" (כמ"ש בסיום ההפטורה (שם יב, א)), נחמה בכפלים (איכ"ר ספ"א).

68 שם יא, ב"ג.

69 שם, ו.

70 כולל ובמיוחד, "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" (שם, ט) – שמציאות העולם ("הארץ") תהי' חזרה ומכוסה לגמרי ב"דעה את ה'" שלמעלה מגדרי העולם.

71 שבה מודגש שענינו של משיח הוא בגילוי (לא רק באמירת ההפטורה בדיבור, מעשה זוטא, אלא גם) במעשה בפועל, באכילה ושת"י.

72 ירושלמי פסחים פ"י ה"א. ועוד.

73 "היום יום" כ"ב ניסן, אחרון של פסח. ובכ"מ.

74 להעיר משייכותו של הבעש"ט להגאולה – כדברי מלך המשיח שביאתו תלו"י בהפצת המעיינות דהבעש"ט חוצה (אנה"ק דהבעש"ט – כש"ט קה"ת) בתחלתו.

47 והרי כל המלכויות נקראות על שם מצרים

(ב"ר פט"ז, ד).

48 ב"ר שם.

ונתפרסם ע"י כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (בישיבת תומכי תמימים), ונתפרש ביותר ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, עד שבדורנו זה⁷⁵ נעשה מנהג פשוט והולך ומתפשט אצל רבים מבני" (ועד לכל אשר בשם ישראל יכונה)⁷⁶ בכל תפוצות ישראל⁷⁷.

(ד) ועוד וג"ו עיקר - שהשייכות דאחרון של פסח לגאולה מרומזת גם בספירת העומר:

נתבאר לעיל (ס"ד) שכללות הענין דספה"ע הוא להמשיך בעולם (שבע שבתות) הבחי' ד, ממחרת השבת, בחי' שלמעלה משלימות העולם (למעלה משבת), „עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום“, שזהו"ע המשכת וגילוי שער הנו"ן דבינה, וזוהו מודגשת השייכות לגאולה העתידה - שהרי עיקר ושלימות המשכת וגילוי שער הנו"ן⁷⁸ דבינה (בחי' שלמעלה מהעולם לגמרי, וביחד עם זה, באופן שיומשך ויחדור בגדרי העולם) יהי' בגאולה העתידה (שאו

תהי' גם השלימות דמתן-תורה ביום החמישים - „תורה חדשה מאתי תצא“⁷⁹).

[ועפ"ז יש לבאר הטעם (הפנימי) ש,אחר הספירה נוהגין לומר יהי רצון⁸⁰ שיבנה ביהמ"ק כו"י⁸¹ - שהרי הטעם ש,עכשיו אין אנו סופרין אלא זכר למקדש . . לפיכך מתפללין שיבנה בית המקדש ונקיים המצוה כתקונה⁸¹, שייך גם בשאר המצוות שהם זכר למקדש, ואעפ"כ לא מצינו בהם מנהג מיוחד להתפלל תיכף שיבנה בית המקדש - כיון שהתוכן דספירת העומר הו"ע המשכת וגילוי שער הנו"ן ששייך במיוחד לגאולה העתידה⁸²].

וכיון שבאחרון של פסח נשלמת הספירה דשבוע הראשון והעיקרי, מעין ודוגמת שלימות כללות הענין דספה"ע (כנ"ל ס"ו) - מודגשת בו ביותר השייכות לגילוי שער הנו"ן בגאולה העתידה.

ויש לומר, שענין זה מרומז גם בהספירה הפרטית דאחרון של פסח - מלכות שבחסד - שגמר ושלימות (כל

(רק חלק מהם), אלא רק היכו אותם („למכה“). ואדרבה: ב„למכה“ ישנה מעלה, שהמצריים עצמם באים אח"כ להכרה בהנסיים והם בעצמם מגרשים את בני" ממצרים.

אחר-כך - ביום חמשה עשר בניסן - היתה יציאת מצרים בפועל, ודוקא באופן ד, ותחזק מצרים על העם למהר לשלחם גו"י³⁷, „בשלה פרעה את העם“³⁸. ובני" יצאו בשלימות, „ברכוש גדול“³⁹, „כספם וזהבם אתם“⁴⁰, ובאופן ד, וינצלו את מצרים⁴¹, „כלי כסף וכלי זהב ושמלות“⁴², עד ש,אף מה שלא היו שואלים מהם היו נותנים להם⁴³.

עד - הגמר והסיום דיציאת מצרים בקריעת ים סוף, שכן אפילו כשבני" יצאו ממצרים הרי המצריים נשאר עדיין בתקפם, עד ש, וירדפו מצרים אחריהם⁴⁴, והי' (שייך) הפחד והמורא דמצרים עליהם; משא"כ על ידי טביעת מצרים בים, „לא נשאר בהם עד אחד“⁴⁵, חוץ מה,אחד, פרעה מלך מצרים (שאח"כ נעשה מלך גינוה)⁴⁶ בכדי שיראה את הנסיים והנפלאות שהקב"ה עשה לבני".

ד. „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“:

- 37) בא יב, לג.
- 38) ר"פ בשלה (יג, יז).
- 39) לך לך טו, יד. וראה ברכות ט, סע"א ואילך. הובא בפרש"י עה"ת בא יא, ב.
- 40) לשון הכתוב - ישעי' ט, ט.
- 41) בא יב, לו. וראה ברכות שם.
- 42) בא שם, לה.
- 43) פרש"י שם, לו, ממכילתא עה"פ.
- 44) בשלה יד, ט.
- 45) בשלה שם, כה.
- 46) מכילתא עה"פ. מדרש תהלים קו, ה. פדר"א פמ"ג. מדרש שכל טוב עה"פ. וראה תו"ש עה"פ אות קפו.

ובפרט שזהו גם בשבוע דפ' שמיני, ובשנה זו - קורין פ' שמיני שמונה פעמים, וידוע הפתגם²⁹ ש,שמיני שמונה שמינה, ששנה שקורין בה שמיני שמונה פעמים תהי' שנה „שמינה“ מבורכת בגשמיות וברוחניות - וכעת, בסוף חודש ניסן, עומדים בסיום השמונה פעמים דקריאת פ' שמיני - ששמיני מורה על הנהגה נסית של הקב"ה³⁰ (שלמעלה משבעת ימי ההיקף דמעשה בראשית, סדר הטבעי³¹), ועאכו"כ שמונה פעמים שמיני, שישנה שנה „שמינה“ ומלאה בנסיים ונפלאות, ובאופן של שומן³², ש,מפעפע בכולו³³.

ג. הסדר בגאולת ויציאת מצרים הי' (בכללות):

„התחלת הגאולה והנסיים“³⁴ הי' עם הנס גדול³⁵ (עוד לפני חג הפסח) ד, למכה מצרים בבכוריהם³⁶, שדוקא בכורי מצרים עצמם היכו את המצריים, ובאופן ד, למכה דוקא (לא „להורג“ וכיו"ב), כי הבכורים הרי לא הרגו את כל המצריים

29) הובא ונת' בלקו"ש ח"ז ע' 297. שיחת אחש"פ וש"פ שמיני תשמ"ה. תשמ"ח (סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 408 ואילך). ועוד.

30) ראה גם מכתב י"א ניסן ש.ז. (נדפס סה"ש תנשא ח"ב ע' 893 ואילך).

31) ראה שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט. הובא ונת' בד"ה ויהי ביום השמיני תרע"ה. תש"ד. תש"ה. ועוד. וראה גם הנסמן בסה"ש תנשא ח"ב ע' 895 הערה ד"ה אַנגעדייטעט.

32) ראה גם שיחת ערב פסח ש.ז. (סה"ש תנשא ח"א ע' 429 (לעיל ע' 448)). וש"נ.

33) יו"ד סק"ה ס"ה. וראה חולין צו, רע"א.

34) שו"ע אדה"ז או"ח סת"ל ס"ב.

35) תוד"ה ואותו - שבת פו, ב בשם מדרש (ראה דעת זקנים מבעה"ת בא יב, ג). טור ושו"ע אדה"ז או"ח ר"ס תל.

36) תהלים קלו, י. וראה מדרש תהלים שם. ר"י ומצו"ד שם.

79) ישעי' נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

80) ובכמה סידורים וכו"ה בסידורו של רבינו זוקן) - „הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש כו"י. וי"ל שההוספה בנוסח זה על הנוסח

„יהי רצון כו"י שיבנה בית המקדש במהרה בימינו“ - שאין זה (רק) בלשון של בקשה ותפלה (ועד להמשכת רצון חדש - „יהי רצון“ (נסמן בלקו"ש חכ"ב ע' 121)), אלא (גם) בלשון של ודאות.

81) שו"ע אדה"ז או"ח תפ"ט ס"א (מתוס' מגילה כ, סע"ב).

82) ובפשוטו י"ל - שכיון שאופן קיום מצות ספה"ע (ספירת הימים) בזמן הזה שוה ממש לאופן קיומה בזמן שביהמ"ק הי' קיים (דלא כשאר המצוות שעושים זכר למקדש, שהחילוק בין זמן הזה לזמן שביהמ"ק הי' קיים הוא גם באופן הפעולה), לכן יש צורך להדגיש שאין זה אלא זכר

למקדש - עיי"ז ש,מתפללין שיבנה בית המקדש ונקיים המצוה כתקונה.

75) ג' דורות, שעיי"ז נעשה תוקף הנצחיות, ע"ד מ"ש (ישעי' נט, כא), „לא ימוש מפך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך גו' עד עולם“, ועד ש,מחזרת על אכסניא שלה“ (ב"מ פה, א).

76) ל' הכתוב - ישעי' מז, ה. וראה לקו"ש ח"ח ס"ע 329 ואילך. וש"נ.

77) ובארץ ישראל אוכלים סעודת משיח וד' (סוסות) בשביעי של פסח. - ולהעיר שגם הפטורת היום ב,שירת דוד" קשורה עם הגילוי דמשיח בן דוד, ונאמרת לכבוד משיח (סה"ש תרח"ן ע' 283 - בשם הצ"צ), ועד"ז קריאת היום בשירת הים, שסיומה וחותמה ע"ד הגאולה העתידה - „תביאמו ותטעמו בהר נחלתך גו' מקדש אדניי כוננו ידיך“, כש,ה' ימלוך לעולם ועד“, „לעתיד לבוא שכל המלוכה שלו“ (בשלה טו, יז"י ובפרש"י).

78) ומרומז ב,כימי צאתך מארץ מצרים) אראנו נפלאות“ - נו"ן פלאות (וח"א רסא, ריש ע"ב).

וגאל את אבותינו ממצרים" (בהמשך ובסיום ה"לפיקך" הנ"ל): "כן ה' אלקינו כו' יגיענו למועדים כו' בבנין עירך כו' ונודה לך שיר חדש על גאולתנו כו'".

ע"פ האמור לעיל מובן – כיון ש, בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, ויציאת מצרים ה"ה ההתחלה וכוללת את כל הגאולות דבנ"י – שעל ידי התבוננות בהנסים והנפלאות דיציאת מצרים אפשר לראות איך שהם משתקפים – „בכל דור ודור“, „בכל יום ויום“ – בנסים ונפלאות עתה, שעל ידם „הקדוש ברוך הוא מציילנו מידם“¹⁷ מאלו ה"עומדים עלינו", בכל דור ודור, עד – (כפי שזה מביא את) הנסים והנפלאות בהגאולה השלימה (שהם בדומה להנסים דיציאת מצרים). וכדלקמן (סעיף ג).

ב. והנהגה נסית זו – שנפעלה לכל הזמנים בעת יציאת מצרים – נמצאת עוד יותר בגילוי בחודש ניסן, אשר „בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל“¹⁸, וכידוע שניסן הוא מלשון נס¹⁹, ויתירה מזו: ניסן (עם שני נונין) מורה על „נסי נסים“²⁰; ובמיוחד – בחציו השני של החודש, שמתחיל עם חג הפסח (בחמשה עשר בניסן), „זמן חירותנו“,

ובפרט בקביעות שנה זו – „שנת אראנו נפלאות“ – כאשר יום א' דפסח חל ביום השבת, שבכללותו הוא זמן חירות (בערך לשאר ימי השבוע) – חירות מכל מלאכה (גם מ"מלאכת אוכל נפש"

17 הגש"פ פסקא ד"ה והיא שעמדה.

18 ר"ה יא, א. שמו"ר שבהערה 1.

19 ראה מדרש לקח טוב עה"פ בא יב, ב: ניסן שבו נעשו נסים לישראל.

20 ראה ברכות נו, רע"א ובפרש"י ותדא"ג מהרש"א שם.

המותרת ביו"ט²¹), וישנו הכל מן המוכן (כל מלאכתך עשוי²²);

עאכ"כ לאחר כל (שבעת) שמונת ימי חג הפסח [כפי שזה בחוץ לארץ, ששם נמצאים עתה רוב מנין ובנין דבנ"י], שב"זמן חירותנו" עצמו הרי הימים האחרונים דחג הפסח הינם דרגת חירות נעלית יותר לגבי הימים הראשונים, וכידוע²³ שהימים הראשונים קשורים בעיקר עם גאולת מצרים והימים האחרונים²⁴ – בעיקר עם הגאולה האמיתית והשלימה, שאין אחרי"ל גלות, חירות אפילו בערך החירות דגאולת מצרים, נפלאות אפילו בערך הנפלאות ד"כימי צאתך מארץ מצרים"²⁵.

ומזה נמשך לימינו אלה לאחר פסח בסיום וחזרת חודש ניסן (שגם אז לא אומרים תחנון²⁶), „נוהגין לעשות כולו (כל חודש ניסן) קודש כעין י"ט"²⁷, ואדרבה – הכל הולך אחר החיתום²⁸.

(21 בא יב, טז.

(22 מכילתא ופרש"י יתרו כ, ט. טושו"ע או"ח

סש"י ס"ח. שו"ע אדה"ז שם סכ"א.

(23 ראה שיחת אחש"פ (בסעודת הלילה) ה'ש"ת (ספר השיחות ע' 72). תשמ"ח (סה"ש ח"ב ע' 384). לק"ש חל"ז ימים אחרונים של פסח ס"ה.

(24 ובפרטיות יותר – בימים האחרונים עצמם: שביעי של פסח שייך בעיקר לגאולת מצרים, ואחרון של פסח לגאולה העתידה, כמודגש בהפטורת היום, ובאכילת סעודתו של משיח באחרון של פסח [ובפרט בקביעות שנה זו, שהסעודה היתה גם במוצאי שבת קודש, סעודתא דדוד מלכא משיחא] – ראה שיחת אחרון של פסח ש.ו. (סה"ש תנש"א ח"א ע' 436 (לעיל ע' 55) ואילך).

(25 ראה אוה"ת נ"ך ח"א עה"פ (ע' תפז).

וש"נ.

(26 שו"ע אדה"ז או"ח סתכ"ט ס"ח. וש"נ.

(27 שו"ע אדה"ז שם ס"ט (מגנ"א שם סק"ג).

(28 ברכות יב, א.

שלימות הגאולה הקשורה עם מספר עשר (למעלה גם מ"שמיני"⁸⁹) – „עלי עשור"⁹⁰.

ג) בנוגע לסעודת משיח – נוסף בהשייכות לגאולה גם מצד סעודה שלישית דיום השבת, „רעוא דרעוין"⁹¹, שבו מודגש עיקר הענין ד"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"⁹². ועוד וג"ז עיקר – שמסעודת משיח באים תיכף ל"סעודתא דדוד מלכא משיחא"⁹³ במוצאי שבת קודש⁹⁴, היינו, שהגילוי דמשיח ב"סעודה" הוא באופן כפול, ו"כפל"⁹⁵ שייך ורומז לגאולה⁹⁶.

ד) ובנוגע לספירת העומר – סיום השבוע הראשון והעיקרי, מעין ודוגמת השלימות דספה"ע שעי"ז נמשך גילוי שער הנו"ן, שעיקרו ושלמותו בהגאולה העתידה – הרי, ע"פ האמור לעיל (ס"ד-ו) שבפסח שחל בשבת מודגשת השלימות דספה"ע [בב' הקצוות: הן בהדרגה שלמעלה מהעולם, „ממחרת השבת גו' חמישים יום", והן בהמשכה וגילוי בגדרי העולם, „ימי בראשית"], מודגשת בו

פרטי הספירות שבמדת) חסדו של הקב"ה הוא החסד הכי גדול ועיקרי דגאולה האמיתית והשלימה ע"י מלך המשיח, שעל ידו תתגלה מלכותו של הקב"ה בכל העולם (שנבנה ע"י מדת החסד), כמ"ש „ה' ימלוך לעולם ועד"⁸³, „והיתה לה' המלוכה"⁸⁴, „והי' ה' למלך על כל הארץ גו"⁸⁵.

י. וכל זה בהדגשה יתירה באחרון של פסח דשנה זו – שחל בשבת ובפרשת שמיני:

א) בנוגע למעלת היום – שמיני של פסח – מודגשת יותר השייכות לגאולה מצד ענינו של יום השבת, ששירו של יום השבת („מזמור שיר ליום השבת") הוא „מזמור"⁸⁶ שיר לעתיד לבוא, ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים⁸⁷, ומצד פרשת השבוע – „ויהי ביום השמיני", שנוסף על השייכות ד"שמיני" לגאולה, מודגשת השייכות לגאולה גם בתוכן הפרשה ע"ד השראת השכינה במשכן, שעיקרה ושלמותה בביהמ"ק השלישי, „מקדש אדני" כוננו ידיך"⁸⁸, בגאולה העתידה.

ב) בנוגע להפטורת היום (שהיא סיום וחזרת הקריאה) – בענינו של משיח – מודגשת השייכות לגאולה גם בקריאת היום (שהפטורה היא סיומה וחזרתה) שכשחל בשבת מוסיפים ומתחילים הקריאה מ"עשור תעשר"⁸⁸, שבוה נרמזת

(83 שמוכרים בשירת הים בהקריאה דשביעי של פסח (כנ"ל הערה 77).

(84 עובדי' בסופו.

(85 זכרי' יד, ט.

(86 תמיד בסופה.

(87 וכמ"ש בברכת המזון (סעודת משיח שבאיום השבת): „הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים".

(88 פ' ראה יד, כב.

(89 ושייך גם ל"ויהי ביום השמיני" שקורין במנחה – ש,נטל עשר עטרות" (שבת פז, ב. פרש"י ריש פרשתנו).

(90 תהלים צב, ד. וראה ערכין שם.

(91 זח"ב פח, סע"ב.

(92 ראה המשך תרס"ו בסופו (ע' תקמב ואילך).

(93 סידור האריז"ל במקומו. ועוד. וראה בארוכה סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 387 ואילך.

(94 כש"מלוין את המלך" (שו"ע אדה"ז או"ח ס"ש ס"ב) – שאו נמצאים עדיין יחד עם המלך, „שבת המלכה" (שם סרס"ב ס"ד).

(95 כולל גם ה"כפל" דשבת – „כל עיסקא דשבתא כפול" (מדרש תהלים צב, א. וראה לקו"ת ר"פ בשלח. ובכ"מ).

(96 ראה פדר"א פמ"ח. יל"ש ר"פ לך לך. ד"ה לך לך תרכ"ז. תר"ל. ועוד.

יותר גם השלימות הגילוי שער הנו"ן שבגאולה העתידה.

יא. ויה"ר שבצעמדנו בסעודת משיח באחרון של פסח שחל בשבת ובפרשת שמיני, שבזה מודגש ביותר ענין הגאולה – תבוא הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בפועל ממש, ותיכף ומיד ממש.

ובפשטות – שהמשך דסעודת משיח בהתוועדות זו יהי' ביחד עם משיח צדקנו⁹⁷, ועאכו"כ ברכת המזון שבסיום

97 כולל גם שתיית הדי' כוסות, וניגוני שמחה* – שיהיו כנגד ד' לשונות של גאולה

* לאחר חלק זה דהשיחה – צוה כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן (שמונת עשרת) הניגונים של רבותינו נשיאינו. וניגון: "שלש תנועות" (דהבעש"ט המגיד ואדה"ז). "בני היכלא" (לאדמו"ר הזקן). ה"קאפעליע" (לאדמו"ר האמצעי). "ימין ה'" (להצ"צ). "לכתחילה אריבער" (לאדמו"ר מהר"ש). ניגון הכנה (לאדמו"ר מהורש"ב). "הבינוני" (לאדמו"ר מהור"י צ"צ). "אתה בחרתנו" (לכ"ק אדמו"ר שליט"א). (המו"ל).

הסעודה שתהי' ע"י דוד מלכא משיחא, כמארז"ל (בנוגע לסעודה דלעתיד לבוא) "לאחר שאוכלין ושותין נותנין . . . כוס של ברכה לברך . . . אומר לו לדוד טול וברך, אומר להן אני אברך ולי נאה לברך, שנאמר⁹⁸ כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא"⁹⁹, "כסא דדוד לעלמא דאתי מאתן ועשרין וחד לוגא מחזיק, שנאמר¹⁰⁰ כוסי רוי, רוי' בגימטריא הכי הוי"¹⁰¹.

ולאח"ז יהי' ההמשך וגמר ושלמות קיום המצוה דספירת העומר (לא באופן ד"זכר למקדש", אלא) "כתיקונה" (כיון שבינתיים, הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה") – בביהמ"ק השלישי, שיבנה במהרה בימינו, תיכף ומיד ממש.

באופן ש"נודה לך שיר חדש . . . גאל ישראל" (לשון עבר).

- 98 תהלים קטז, ג.
99 פסחים קט, ב.
100 תהלים כג, ה.
101 יומא עו, א.

משיחת אור ליום ד' פ' שמיני, כ"ו ניסן ה'תנש"א

– ביחידות הכללית להאורחים שיחיו –

– תרגום מאידית –

ולנו את כל הנסים האלו הוציאנו מעבדות לחירות מיגון לשמחה כו' ומשעבוד לגאולה כו'".

ויתירה מזה: גאולת מצרים, "פתחה" את הדרך (הצנור)¹ ונתנה את הכח לחירות וגאולה – ובאופן נסי – של בני"י במשך כל הדורות וכל הזמנים²; גאולת מצרים היא הפתיחה וההתחלה וכוללת³ את כל הגאולות (כולל גאולה ש"לא גאולה דגלות היא אלא שיגאלנו מן הצרות הבאות עלינו כו'"⁴), עד גם – הגאולה האמיתית והשלימה⁵ (שאינן אחרי גלות⁶), שעלי' נאמר⁷, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". ולכן אומרים בהברכה⁸, "אשר גאלנו

א. בעמדנו בסמיכות לסיום חודש ניסן, "חודש הגאולה"¹ – שענינו הכללי והעיקרי הוא חג הפסח, "זמן חירותנו"², כשמודים להקב"ה על הנסים והנפלאות שהראה בעת יציאת מצרים – ראוי אפוא להתעכב על הנסים והנפלאות שהתרחשו ומתרחשים בשנה זו בתקופה הנוכחית³.

*

הנהגה הנסית של הקב"ה בהוציא את בני"י מעבדות לחירות ביציאת מצרים איננה דבר חד-פעמי שאירע רק אז (ביציאת מצרים), אלא "בכל" דור ודור [ובכל יום ויום]⁴ חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא [היום]⁵ ממצרים" [ועד שזה מתבטא במעשה בפועל בליל הסדר, ש"ישב בהסיבה דרך חירות כו'"]⁶, וכפי שאומרים בהגדה של פסח (בליל הסדר): "לא את אבותינו בלבד גאל הקב"ה ממצרים אלא אף אותנו גאל עמהם"⁷ [ועד ש"אילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים"⁸], ו"לפיכך אנחנו חייבים להודות ולהלל כו' למי שעשה לאבותינו

9 ד"ה כימי צאתך תש"ח פ"ב (סה"מ ע' 164). וראה גם ד"ה זה תשמ"ב (סה"מ מלוקט ח"ב ע' לו ואילך) ס"ג.

10 וראה גבורות ה' (להמהר"ל) פס"א.
11 וכן מסעות בני"י במדבר העמים (וכן מסעות בני"י במשך כל הדורות) נכללים בהמסע ויציאה ממצרים, ולכן נאמר "אלה מסעי בני"י אשר יצאו מארץ מצרים", מסעי לשון רבים (אף ש"מארץ מצרים הוא רק יציאה ונסיעה ראשונה שנסעו מרעמסס לסוכות") – ראה לקו"ת מסעי פה, ג ואילך.

12 ד"שם גאולה עלה" (רש"י ד"ה אתחלתא – מגילה יז, ב).
13 ואילו זכו היתה גאולת מצרים הגאולה שלימה (ראה ספרי דברים א, ב. הנסמן בלקו"ש ח"ט ע' 346). כפי שאמרו בשירת הים, "מקדש אד' כוננו ידיך ה' ימלך לעולם ועד" (בשלה טו, יז – יח. ובפרש"י שם), כי גאולת מצרים היא ההתחלה דגאולה השלימה.

14 מכילתא עה"פ בשלח טו, ב. תוד"ה ד"ה ה"ג ונאמר – פסחים שם. ועוד.

15 מיכה ז, טו.

16 בהגש"פ – ממשנה פסחים שם.

- 1 שמו"ר פט"ו, יא.
- 2 נוסח התפלה והקידוש דחה"פ. וראה לקו"ש ח"ט ע' 71 ואילך.
- 3 ראה גם מכתב כ"ה אדר ש"ו. (סה"ש תנש"א ח"ב ע' 883 ואילך).
- 4 משנה פסחים קטז, ב.
- 5 הוספת אדה"ז בתניא רפמ"ז.
- 6 טושו"ע סתע"ב ס"ב. שו"ע אדה"ז שם ס"ז.
- 7 וראה גם משנה פסחים צט, ריש ע"ב. רמב"ם הלי' הוי"מ פ"ז ה"י-ו.
- 8 הגש"פ פיסקא ד"ה בכל דור.
- 9 שם פיסקא ד"ה עבדים היינו.